

Lokaal Sport- en beweegakkoord
Haaksbergen

II

Sport Versterkt Haaksbergen

2023 – 2026

29 juni 2023

Voorwoord

Je hoeft de sportvoorzieningen in Haaksbergen, Buurse en de Sint Isidorushoeve maar te bezoeken en je ziet het al snel: Haaksbergen heeft goede sportvoorzieningen waar je verschillende sporten kunt beoefenen.

Dit is mede de verdienste van de sportverenigingen en vrijwilligers in onze gemeente. Passend bij de manier waarop we de dingen doen in Haaksbergen: samen met elkaar! In het lokaal Sport- en Beweegakkoord komen alle betrokken partijen samen. Alle partners voelen zich verantwoordelijk voor het akkoord.

Samen werken we aan positieve gezondheid. Want gezondheid gaat niet alleen over “niet ziek zijn”. Positieve gezondheid betekent dat het accent ligt op mensen zelf, op hun veerkracht en op wat hun leven betekenisvol maakt.

Sporten en bewegen in Haaksbergen moet voor iedereen toegankelijk zijn. Niet alle sporten voor iedereen, maar voor iedereen wel een sport of beweegactiviteit. Om je lichamelijk gezond en geestelijk fit te voelen, anderen te ontmoeten en mee te kunnen doen. Daarin investeren we dan ook graag.

Samen met het onderwijs, de eerstelijnszorg en sportverenigingen werkt ook de gemeente Haaksbergen aan een fitte, gezonde en goed bewegende generatie. Dat begint al op school, waar kinderen een zogenoemde MQ scan krijgen om te kijken hoe het ervoor staat met de motorische ontwikkeling. Een goede motorische ontwikkeling heeft een positief effect op het welzijn van een kind, én op de prestaties in de klas. Dat de jeugd blijft bewegen is van belang voor nu en ook voor later: gezondheidswinst voor het leven.

Samen met elkaar nemen we de drempels weg vanuit het lokaal Sport- en Beweegakkoord 2023 – 2026. We helpen elkaar en bewegen samen naar een positieve, gezonde toekomst. Sport versterkt Haaksbergen!

Wethouder sport Pieter van Zwanenburg

Contact/ informatie

Neem voor vragen of om je aan te sluiten bij het Sport- en Beweegakkoord contact op met

Coördinator Sport en Preventie.

Nienke Schuppers

Tel. 06-82666235

n.schuppers@wijkkracht.nl

Inhoud

Voorwoord.....	2
Inleiding.....	4
2.1 De Aftrap.....	5
2.2 De wedstrijdanalyse.....	6
2.3 Tactiek.....	7
3 De Wedstrijd.....	7
3.1 Inclusie en Diversiteit.....	7
3.2 Sociaal Veilige Sport.....	9
3.3 Vitale Sport- en Beweegaanbieders.....	10
3.4 Vaardig in Bewegen.....	10
3.5 Ruimte voor Sport en Bewegen.....	12
4 De Nabespreking.....	13
4.1 Organisatie.....	13
4.2 Communicatie.....	16
4.3 Financiën.....	16
4.4 Monitoring.....	17
Bijlage 1 Stand van zaken Sport- en Bewegakkoord – Tussenstand 14 maart 2022.....	18
Bijlage 2 SROI Haaksbergen.....	24

Inleiding

Dit lokale Sport- en Beweegakkoord II, Sport Versterkt Haaksbergen, is een vervolg op het Sport- en Beweegakkoord Haaksbergen 'Natuurlijk in Beweging' 2020-2022.

De gezamenlijke partners hebben de afgelopen jaren een sterke basis gelegd voor gezamenlijk lokaal Sport- en Beweegbeleid. Door activiteiten uit te proberen en sterk in te zetten op het leggen van contact in het lokale veld, konden we met elkaar aftasten wat er werkt in ons lokale speelveld.

We zijn blij dat we vanaf de start een coördinator hebben aangesteld en er een kernteam is opgestaan. In dit kernteam zijn mensen vertegenwoordigd met een achtergrond in sport en bewegen, maar ook onderwijs en gezondheidszorg. Deze diversiteit achten wij van belang om met een brede blik te kijken naar de mogelijkheden en het bereik van het Sport- en Beweegakkoord. Hierdoor krijgt het akkoord meer maatschappelijke impact. De coördinator is vooral als organisator en motivator ingezet. Waar nodig zijn de gemaakte plannen aangejaagd en mensen extra uitgenodigd om hun rol in te vullen. De samenwerking met de Adviseur Lokale Sport is optimaal benut, in de lijn richting het inzetten van services, maar vooral ook richting de Sportbonden, Rabo Clubsupport en regionale samenwerking.

In Haaksbergen organiseren wij ten minste twee keer per jaar een Sportcafé, voor al onze partners (verenigingen, stichtingen, particuliere organisaties, onderwijs, welzijn en gezondheidszorg) en andere belangstellenden. Deze wordt goed en steeds beter bezocht. De sportcafés staan in het teken van uitwisselen van kennis, motiveren om acties uit te zetten in de richting van doelen in het Sport- en Beweegakkoord en samenwerken. Naast de Sportcafés verschijnt er ten minste vier keer per jaar een nieuwsbrief, waarin we elkaar informeren over relevante thema's binnen die binnen de doelstellingen van het akkoord vallen. Ook onze goede voorbeelden staan daar ter inspiratie in.

Er zijn vanuit de samenwerking in het Sport- en Beweegakkoord diverse trainingen lokaal aangeboden. We zijn zeer enthousiast over de opbrengst van deze werkwijze. Men leert elkaar kennen en ondersteunt elkaar. Dat heeft vaak net zoveel waarde als de inhoud van de training.

De afgelopen jaren hebben we naast het opzetten van deze structuur en het verbinden van partners in het lokale speelveld ook grote stappen gezet richting onze doelen. Vrijwel alle omschreven acties zijn behaald. Kijk voor meer informatie in het Sport- en Beweegakkoord Haaksbergen Natuurlijk in Beweging, te vinden op www.haaksbergen.nl/sportakkoord_en_in_bijlage_1, stand van zaken. Zo hebben wij voor tien van de elf basisscholen de MQ Scan (Motorische Quotiënt) geïntroduceerd. Op dit moment zijn we bezig met een verdiepingsslag. We creëren een proces binnen het onderwijs, waarmee we de acties op basis van de uitkomsten van de MQ Scan omschrijven en borgen. Verenigingen en de problemen waarmee zij kampen, zijn door de samenwerking binnen het akkoord beter in beeld gekomen. Daardoor konden er diverse trajecten voor verengingsondersteuning worden ingezet. Sommigen daarvan zijn inmiddels heel positief afgerond, anderen zijn nog volop bezig in het ondersteuningstraject. Ook zijn we eind 2022 gestart met een pilot voor een verenigingsmanager voor Sport- en Recreatiepark Groot Scholtenhagen, waar de diverse sportverenigingen de samenwerking willen intensiveren. Er is nu een oriëntatie gaande waarbij de uitkomst tot een, door alle partijen ondersteund, profiel en opdrachtschrijving voor een verenigingsmanager moet leiden. De opstartfase wordt betaald uit het uitvoeringsbudget van het Sport- en Beweegakkoord, met de intentie dat de sportverenigingen op termijn de verenigingsmanager zelf gaan financieren. Terugkijkend op de afgelopen jaren kunnen we met trots zeggen dat we bezig zijn met een cultuuromslag. We gaan dan ook met energie voor het Sport- en Beweegakkoord III!

Namens het kernteam,

- Niels Hartlief en Ellen Breukers (beleidsmedewerkers Sport gemeente Haaksbergen)
- Miriam van der Heide (vertegenwoordiger primair onderwijs)
- Sven Kuipers (vertegenwoordiger Eerstelijns Zorg Haaksbergen)
- Angelique Smeeman (bestuurslid volleybalvereniging Havoc)
- Giljam Wartena (actief buitensporter)

Nienke Schuppers, coördinator (maatschappelijk werker & buurtsportcoach)

2 De Voorbespreking

2.1 De Aftrap

In navolging op de handreiking Nationaal Sportakkoord II en de ervaringen met en partners van het Sport- en Beweegakkoord Haaksbergen *Natuurlijk in Beweging*, is dit lokale Sport- en Beweegakkoord II *Sport Versterkt Haaksbergen* ontwikkeld.

We willen met dit vervolg voortgaan op de reeds ingeslagen paden. Met extra nadruk op het vergroten van de impact van het Sport- en Beweegakkoord. Daarvoor is draagvlak en samenwerking nodig, met zoveel mogelijk relevante lokale uitvoeringspartijen. Naast de gemeente is het onderwijs, welzijn, de gezondheidszorg en sportverenigingen goed als partners in het akkoord vertegenwoordigd. Met name bij aansluiting van de ondernemers in de sport is nog winst te behalen. Eén van de doelen voor het akkoord II is dan ook om tot een nog breder samenwerkingsverband te komen.

Sport als middel

Vaak wordt sport ingezet om doelstellingen op andere beleidsterreinen te behalen. De doelstellingen uit het Sport- en Beweegakkoord zijn dikwijls ook zelf domein overstijgend. Dat betekent dat diverse andere beleidsterreinen binnen de gemeente er ook bij betrokken (kunnen) zijn. Vooral het sociaal domein en publieke gezondheid zijn beleidsterreinen die dichtbij liggen. Echter voor sommige doelstellingen is ook samenwerking met andere domeinen, zoals ruimtelijke ordening, recreatie en natuur wenselijk. De rol van de coördinator Sport- en Beweegakkoord wordt daarom uitgebreid en aangevuld met Preventie en de opdracht om de diverse beleidsterreinen met elkaar te verbinden. De Coördinator Bewegen Sport en Preventie heeft als doel om sport in het hart van het lokaal sociaal beleid te plaatsen. Daarbij zorgt de coördinator met verbinding van het Sport- en Beweegakkoord met het Preventieakkoord, het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), het Integraal Zorg Akkoord (IZA), het programma School & Omgeving in de Maatschappelijke Dienststijd (SMD). Vanuit het Sport- en Beweegakkoord willen we een bijdrage leveren aan deze akkoorden en programma's.

De regeling voor combinatiefunctionarissen wordt gedeeltelijk ingezet om doelen uit het akkoord te behalen. De coördinator wordt gedeeltelijke uit dit budget gefinancierd, diverse buurtsportcoaches worden ingezet om een breed sportaanbod te stimuleren én zij helpen drempels wegnemen voor mensen die niet als vanzelfsprekend kunnen sporten.

Ambities

In het landelijke Hoofdlijnen Sportakkoord II ligt de nadruk op drie ambities, die weergeven wat de landelijke partners samen willen bereiken om de sport in Nederland te versterken. Die ambities zijn ook leidend in dit lokale Sport- en Beweegakkoord.

1. Het fundament op orde
2. Een groter bereik
3. Meer (zichtbare) betekenis.

We voegen deze ambities toe aan de 7 ambities uit het Sport- en Beweegakkoord Haaksbergen *Natuurlijk in Beweging* (haaksbergen.nl/sportakkoord).

Het fundament op orde brengen betekent dat we de voorwaarden verbeteren om te kunnen sporten en daar plezier aan te beleven. Als de voorwaarden niet op orde zijn, haken mensen af en is de basis weg voor het bereiken van de andere ambities. Met fundament doelen we op de mensen, organisaties, cultuur (waarden en normen) en materiële voorzieningen in de sport. We werken samen aan een stevig fundament. Een belangrijk punt de komende jaren is samen met verenigingen werken aan toegankelijk, veilig en duurzaam sportaanbod.

We werken ook aan een groter bereik. Daarmee bedoelen we dat meer mensen zich aangesproken en uitgenodigd voelen te gaan sporten en sport te beleven, bijvoorbeeld door drempels te verlagen, mensen te prikkelen en meer succesverhalen te delen.

En we werken aan meer betekenis van sport. Betekenis gaat over de waarde van sport voor de maatschappij: energie, plezier, inspiratie en zingeving in het dagelijks leven door en van de sport zelf, maar ook een bijdrage aan het tegengaan van eenzaamheid en kansongelijkheid, of juist het bevorderen van gezondheid.

2.2 De wedstrijdanalyse

Haaksbergen is een bruisende gemeente in het zuidoosten van Twente, met ongeveer 24.400 inwoners. Het bestaat uit een kern en de drie kerkdorpen, de Veldmaat, Sint Isidorushoeve en Buurse. De gemeente Haaksbergen kent een rijk en breed aanbod van sportverenigingen die gebruik maken van vele sportaccommodaties. Daarnaast vind je andere sport en beweegmogelijkheden, zoals bij fysiotherapeuten, ondernemers in de sport en in de openbare ruimte die steeds meer *sportief* wordt ingericht.

Haaksbergen heeft daarnaast ook diverse grote sportevenementen, zoals de Haaksbergse Mijlenloop en de Kennedymars. In 2022 is in Haaksbergen het grote voetbaltoernooi als onderdeel van de Special Olympics Twente georganiseerd.

Er zijn in de gemeente ongeveer 50 sportverenigingen actief. Veel inwoners zijn lid van een sportvereniging. Bij de volwassenen en ouderen en is dit ongeveer 39 procent (GGD Gezondheidsmonitor 2021). De verenigingen zijn daarmee belangrijke aanbieders van sport en bewegen. Daarnaast wordt ook gebruik gemaakt van sport- en beweegaanbod bij andere sportaanbieders zoals het zwembad, dans- en sportscholen en fysiotherapie. Het ongeorganiseerd sporten wint steeds meer aan populariteit (wandelen, fietsen, hardlopen, mountainbiken en bootcamp). Daarom is er al veel aandacht voor het sportief inrichten van de openbare ruimte. Haaksbergen beschikt inmiddels over een uitgebreid netwerk van wandel-, fiets- en ruiterroutes en sinds enkele jaren ook over een mountainbikeroute. In 2022 is er een prachtige openbare bootcamproute geopend in park Scholtenhagen.

Haaksbergen heeft een uitstekende basis voor een gezond en sportief leven met een rijk verenigingsleven, veel groen, sterke dorpskernen en een grote affiniteit met sport en bewegen. We zien in de gezondheidsverkenning 2021 ook positieve trends. Maar ook Haaksbergen ontkomt niet aan veranderingen en uitdagingen. Denk aan demografische ontwikkelingen (ontgroening en vergrijzing), individualisering, terugloop van vrijwilligers, overgewicht en beweegarmoede. Ook heeft corona gezorgd dat sommige binnensporters buiten zijn gaan sporten. Van belang is om hier met het Haaksbergse Sport- en Beweegakkoord op in te spelen. Gezamenlijk wordt uitgesproken dat er behoefte is aan samenwerking onderling en kruisbestuiving met andere partijen (zoals onderwijs, huisartsen en fysiotherapeuten) om het aanbod toekomstbestendig te houden.

Een aantal cijfers uit Haaksbergen in vergelijking tot Overijssel

- 80% van de volwassenen tussen 18 en 43 jaar sport wekelijks. Dat neemt per leeftijdscategorie af, naar 48% van de 85-plussers.
- Slechts 40% van de jongeren in Haaksbergen beweegt minimaal 5 dagen per week tenminste een uur beweegt. In 2016 was dit nog 52%. Wel fietst of loopt 94% dagelijks naar school of stageplek (Twente 92%).
- 80% van de kinderen in Haaksbergen eet dagelijks groente. Dat is een forse stijging ten opzichte van 2016, toen dit nog slechts 47% was. Ook drinken ze minder vaak en minder veel zoete drankjes.
- Kinderen eten ook vaker fruit. 84% van de kinderen in Haaksbergen eten dagelijks fruit.
- Kind speelt elke dag buiten is gestegen van 36% in 2017 naar 50% in 2021 (Twente 45%).
- In 2017 gaven cijfers aan dat (matig/ernstig) overgewicht voorkwam bij 8% van de 4-17-jarigen (Twente 10%), bij 49% van de 19-64-jarigen (Twente 49%) en bij 62% van 65 jaar en ouder (Twente 62%). In 2021 geeft 20% van de jongeren aan dat zij zichzelf (veel) te zwaar vinden. We zien in 2022 dat 14,7% van de inwoners obesitas heeft.
- 13% van de volwassenen is zware drinker (drinkt minimaal 1 keer per week 4 (vrouw) of 6 (man) glazen per keer). 34% drinkt niet of maximaal 1 glas per dag. Dat is lager dan in Twente (39%).
- 59% procent van de jongeren onder 18 heeft wel eens alcohol gedronken. Dat is iets minder dan in Twente (62%). Ook bingedrinken is iets gedaald. 24-28% van de jongeren heeft in de laatste 4 weken aan Bingedrinken gedaan (meer dan 5 drankjes op één moment).
- Er is een daling te zien in jongeren die dagelijks roken. In Haaksbergen is dat 3 procent van de jongeren.
- Steeds minder volwassenen roken. Het gaat om 14% (Twente 17%).

(Uit: Twentse Gezondheidsverkenning 2016 & 2021, te vinden via www.gezondheidsverkenning.nl & SROI Haaksbergen, te vinden in bijlage 2)

2.3 Tactiek

Met het Haaksbergse Sport - en beweegakkoord willen we bereiken dat iedereen plezier in sport en bewegen kan hebben. Nu en in de toekomst. Ongehinderd, in een veilige en gezonde omgeving. Een leven lang op basis van een gezonde leefstijl. Als sporter, vrijwilliger of toeschouwer. En ieder op zijn of haar eigen niveau.

We activeren inwoners van Haaksbergen door sporten en bewegen te stimuleren. En dat doen we samen! Sport- en beweegaanbieders, onderwijs, zorg, welzijn, overheid en bedrijfsleven bundelen de krachten. We leggen verbindingen en zorgen dat iedereen, van jong tot oud, mee kan doen. We willen drempels wegnemen. Sport en bewegen zo vanzelfsprekend mogelijk maken en zoeken naar mogelijkheden om nieuwe initiatieven te realiseren. We laten goede voorbeelden zien.

We streven naar nog meer verbondenheid en het behouden en vergroten van de leefbaarheid. Een plek waar iedereen gezond en sportief kan opgroeien, waar niemand aan de kant staat, waar we naar elkaar omkijken en waar sterke en vitale sport- en beweegaanbieders zorgen voor ontmoeting en ontspanning.

Om dit te realiseren hebben we een aantal ambities benoemd, waar we samen de schouders onder gaan zetten.

De ambities worden uitgewerkt in de volgende vijf thema's:

- 1 Inclusie en Diversiteit
- 2 Sociaal Veilige Sport
- 3 Vitale Sport- en beweegaanbieders
- 4 Vaardig in bewegen, waarbij talentherkenning een onderdeel is en aansluiting wordt gezocht bij regionale en provinciale ontwikkelingen
- 5 Ruimte voor Sport en bewegen (sportief inrichten openbare ruimte)

Wij kiezen ervoor om in ons lokale Sport- en Beweegakkoord geen invulling aan het 6de thema de *Maatschappelijke waarde van topsport* te geven. Wij onderkennen de meerwaarde van topsport als voorbeeldfunctie en inspiratiebron, maar willen ons vooral op de breedtesport richten. We sluiten wel aan bij regionale ontwikkelingen en zetten 'onze topsporters' wel bewust in het zonnetje waar dat kan.

We werken samen met de 14 Twentse gemeenten. De nieuwe regionale visie op Sport en Bewegen (regionaal Sportakkoord) moet nog worden vastgesteld.

3 De Wedstrijd

We spelen deze wedstrijd in 5 delen. Elk thema uit het Sport- en Beweegakkoord wordt in een aparte paragraaf toegelicht. We omschrijven daarbij ambities, doelen en acties.

3.1 Inclusie en Diversiteit

Onze ambitie is een toegankelijke en laagdrempelige sector, waarin iedereen die mee wil doen daadwerkelijk mee kan doen en waarin sprake is van kansengelijkheid in en door sport- en beweegdeelname.

Groepen mensen die niet of weinig sporten en bewegen, zoals mensen met een laag inkomen, lage opleiding, of een handicap, gaan dit ook niet snel vanzelf doen. Wij richten ons in het Sport- en Beweegakkoord ten eerste op het wegnemen van financiële, sociale en praktische belemmeringen.

We willen het aanbod (van verenigingen, voorzieningen en organisaties) meer passend en toegankelijk maken en meer mensen hiermee verleiden. Daarmee vergroten we de kansengelijkheid om te kunnen sporten.

In de verbinding met sociale veiligheid (sociale drempels) en toegankelijkheid van sportaccommodaties (praktische drempels) werken we met dit thema ook aan het versterken van het fundament. Inzetten op het vergroten van de sociale toegankelijkheid heeft een effect op de zichtbaarheid van de betekenis van sport: meer mensen voelen zich welkom, veilig en kunnen ervaren wat sport betekent.

Acties

- We zetten inclusie en diversiteit op de agenda. We werken aan een (sport-)klimaat waar (diverse) mensen zich welkom en thuis voelen, zodat ze er met plezier kunnen sporten en van sport kunnen genieten. We zoeken waar nodig samenwerkingspartijen en kennis over bepaalde groepen.
- Er zijn praktische belemmeringen voor mensen met een handicap om te kunnen sporten en bewegen. Voor een deel zijn dat mentale barrières, maar ook de complexiteit bij aanvragen voor hulpmiddelen, een beperkt aanbod en een lange duur van vervoer, en de ontoegankelijkheid van bepaalde sportvoorzieningen, zijn belangrijke belemmeringen. We hebben ons in Haaksbergen aangesloten bij Uniek Sporten. Zo is het aanbod voor mensen met een beperking goed vindbaar. Ook het aanbod in de regio. In 2023 is Haaksbergen ook aangesloten bij de uitleenservice van Uniek Sporten. We hopen hiermee praktische drempels richting een hulpmiddel te verminderen. Door het aanstellen van een contactpersoon voor 'Uniek Sporten' worden eventuele belemmeringen hopelijk beter gesignaleerd.
- We blijven ook de 'Bewegwijzer Haaksbergen' digitaal en in de vorm van een boekje aanbieden, om inwoners en verwijzers te helpen een passend aanbod te vinden.
- Groepen mensen die niet of weinig sporten en bewegen, gaan dit ook niet snel vanzelf doen. Er zijn heel veel verschillende redenen die iemand tegen kunnen houden. We zien actieve toeleiding naar passend sportaanbod als een essentiële opgave, om kanselijkheid te bevorderen. We hebben in Haaksbergen al lange tijd onze buurtsportcoaches ingezet op actieve toeleiding naar sport- en beweegaanbod. Met hun achtergrond in sociaal/maatschappelijk werk en GGZ zijn zij goed in staat om mentale en financiële drempels te verminderen. Daarnaast zijn zij effectief gebleken in het omzetten van signalen met betrekking tot gewenst aanbod, naar een pilot of activiteit.

- Wij onderzoeken de mogelijkheden om deelnemers aan de Gecombineerde Leefstijl Interventie Slimmer extra te ondersteunen om het resultaat van de GLI te borgen. We hebben afgelopen jaren de inzet van een buurtsportcoach binnen de GLI groepen gekoppeld. Dit is een succesvolle aanvulling. Er zijn vaak financiële, mentale en sociale problemen bij deelnemers. Doordat Buurtsportcoach zowel kan begeleiden richting een passende beweegactiviteit, als de ondersteuning kan bieden bij onderliggende problematiek, verlaagt dit de drempel voor deelnemers om mee te doen.
- Voor het verkleinen van financiële belemmeringen bieden we duidelijkheid aan huishoudens met een laag inkomen over alle bestaande, ondersteunende regelingen en initiatieven. We blijven het Jeugdfonds Sport en Cultuur aanbieden.
- We onderzoeken samen met onze partners of wij ook voor volwassenen een voorziening kunnen creëren waarmee financiële belemmeringen om te sporten worden weggenomen.
- We informeren alle partners duidelijk over de mogelijkheden van (financiële) ondersteuning. Wij dit door de informatie aan te leveren in berichten die zij een op een kunnen delen met hun leden en andere geïnteresseerden (via diverse communicatiekanalen).
- We stimuleren (commerciële) sportaanbieders om specifieke doelgroepen te bereiken, die tot nu toe niet bereikt worden.
- We faciliteren en ondersteunen sportaanbieders bij het vinden, opleiden en omscholen van vrijwilligers/ medewerkers, die om kunnen gaan met specifieke doelgroepen.
- Bij projectontwikkeling nieuwbouw van bijvoorbeeld woonwijken, bedrijventerreinen, sportvoorzieningen of scholen dient rekening te worden gehouden met inclusie en diversiteit en het beweegvriendelijk inrichten van de openbare ruimte.

3.2 Sociaal Veilige Sport

Onze ambitie is dat iedereen overal met plezier, veilig, eerlijk en zorgeloos kan sporten en sport kan beleven. Een sociaal veilige sport(-accommodatie) moet vanzelfsprekend zijn.

We werken toe naar een aantoonbaar sociaal veilige sportbeoefening en sportaccommodatie, zodat iedereen een inclusieve, positieve en veilige sportcultuur ervaart. In het bijzonder minderjarigen en kwetsbare groepen. Hoewel iedereen het belang erkent, gaat werken aan een sociaal veilige sport niet vanzelf. De voornaamste reden lijkt dat mensen denken dat het niet nodig is. Het tegendeel is waar. Het gezamenlijk afspreken, bespreken en aanspreken van/op normaal en wenselijk gedrag is van belang om een cultuuromslag te bereiken.

Door sport in de kern veilig en verantwoord te organiseren, waarbij normen worden gesteld in lijn met de huidige maatschappelijke context, proberen we ongewenste situaties te voorkomen.

Afgelopen jaren hebben we verenigingen opgeroepen om te investeren in de 'Basiseisen Sociale veiligheid Sportaanbieders', zoals deze zijn opgesteld door de NOC-NSF.

1. een VOG aanvragen voor alle vrijwilligers,
2. een gedragscode opstellen en actief uitdragen en commitment vragen aan alle leden (en ouders)
3. een vertrouwenspersoon aanstellen én deze inzetten volgens vernieuwde richtlijnen
4. trainer-coaches deel laten nemen aan een e-learning zodat zij bekwaam zijn om onveiligheid te signaleren.

Wij hebben onder andere een lezing van centrum voor veilige sport en een training voor VCP-ers georganiseerd. We hebben diverse verenigingen in adviesgesprekken geadviseerd om deze zaken op te pakken en hebben daarbij ook ondersteund in de vorm van procesbegeleiding of begeleiding bij het high-5 Stappenplan.

Acties

- We nodigen verenigingen acties uit om te investeren in de 'Basiseisen Sociale Veiligheid Sportaanbieders'.
- We brengen VCP-ers met elkaar in gesprek en stimuleren het borgen van kennis, tips en adviezen uit de VCP-training.
- We organiseren informatiebijeenkomsten voor VCP-ers en bestuurders en waar nodig training voor VCP-ers of e-learning voor trainer-coaches. We onderzoeken de mogelijkheid om voor kleine verenigingen gezamenlijk een VCP-er op afroepbasis kunnen aanbieden.

- We besteden aandacht aan het thema sociale veiligheid in het Sportcafé. Heel concreet staat bijvoorbeeld het thema omgaan met pesten op de agenda.
- We bieden ondersteuning aan verenigingen, door adviesgesprekken, de inzet van services, of inzet van procesondersteuning.
- Wij scharen onder dit thema ook acties in het kader van een gezonde (sport)omgeving en we stimuleren daarom een rookvrij (sport)terrein en gezonde kantine en gezonde school. We onderzoeken of wij JOGG- gemeente gaan worden (Jongeren Op Gezond Gewicht).
- Waar mogelijk verbeteren wij de veiligheid bij sportaccommodaties, bijvoorbeeld door donkere plekken te verlichten.

3.3 Vitale Sport- en Beweegaanbieders

Vitale sport- en beweegaanbieders zijn op de toekomst en omgeving gerichte verenigingen, met een doorlopend activiteiten aanbod, die bijdragen aan het welzijn en de participatie van leden en mensen in de omgeving. Zij zijn financieel gezond, hebben voldoende vrijwilligers, ontwikkelen nieuwe vormen van beweegaanbod om (potentiële) leden te (blijven) verbinden en ook kwetsbare groepen een plek te bieden binnen de vereniging.

Een vitale vereniging richt zich op (potentiële) leden, maar ook op niet-leden. Een vitale vereniging zet haar vereniging niet alleen als doel, maar ook als middel om andere (maatschappelijke) doelen te bereiken.

Er wordt op allerlei terreinen veel van verenigingen en sportaanbieders gevraagd. We willen vanuit het Sport- en Bewegakkoord samenwerken aan een stevig fundament. We doen dit door lokale, en waar gewenst regionale, samenwerking en door een effectieve ondersteuningsstructuur te organiseren, met een duidelijk aanspreekpunt, kwalitatief goede mensen met voldoende uitvoeringscapaciteit.

Het belang van de transitie naar een duurzame sportsector is groot. De komende jaren zullen de eisen vanuit de samenleving rond duurzaamheid alleen maar intensiveren. Ook de inzet op onderwerpen als circulariteit, biodiversiteit en klimaatadaptiviteit wordt steeds meer van belang. Wij stimuleren activiteiten die hierop inspelen en nodigen partners uit om hierover na te denken en ideeën te delen.

Acties

- We organiseren een effectieve ondersteuningsstructuur voor verenigingen
- We bieden passende verenigingsondersteuning (in samenwerking met de adviseur lokale sport/ sportbonden)
- We ondersteunen initiatieven tot intensieve samenwerkingsverbanden, zoals de vorming van een stichting, fusie of gezamenlijke inkoopafspraken, gezamenlijke beheer of gebruik van kantines en de pilot verenigingsmanager
- We realiseren passend aanbod voor kwetsbare doelgroepen en ondersteunen bestaand aanbod (dit geldt niet alleen voor verenigingen, maar bijvoorbeeld ook voor beweeginitiatieven voor senioren die door Noaberpoort of anderen georganiseerd worden)
- We brengen mensen met eenzelfde functie bij elkaar, om van elkaar en met elkaar te leren, kennis uit te wisselen en te trainen
- We stimuleren initiatieven rond verduurzaming accommodaties, zoals bijvoorbeeld verouderde verlichting in de kantine/ sporthal. Een onderwerp dat hier aan gelinkt is, is het onderzoeken of afvalscheiding mogelijk is in de sporthallen
- We onderzoeken of wij JOGG- gemeente worden (jongeren op gezond gewicht).

3.4 Vaardig in Bewegen

Het thema Vaardig in Bewegen streeft naar kansen voor ieder kind en iedere jongere om vaardig en veelzijdig te sporten en bewegen – onder de juiste begeleiding – waarbij plezier en ontwikkeling centraal staan. Onze ambitie is dat de basis schooljeugd meer motorische vaardigheid ontwikkelt en gaat voldoen aan de beweegnorm. Hierbij is specifiek aandacht voor talentherkenning.

De Haaksbergse jeugd heeft de toekomst. Bewegen is gezond en het is belangrijk hier op jonge leeftijd mee te beginnen. Onderzoek wijst uit dat regelmatig voldoende bewegen belangrijk is voor een goede motorische ontwikkeling, psychisch welbevinden en zelfvertrouwen. Daarnaast bepaalt het deels hoe goed een kind in staat is om te leren. Vanaf jonge leeftijd is de motorische vaardigheid gekoppeld aan de mate van fysieke activiteit van een kind, en aan hoeveel plezier kinderen beleven aan bewegen. Motorisch vaardige kinderen bewegen meer, participeren vaker in sport- en beweegactiviteiten, zijn vaker lid van een sportclub en blijven ook op latere leeftijd profiteren van de voordelen van een actievare leefstijl. De basis voor een levenslang actievare leefstijl wordt gelegd in jeugd. Dat willen wij aan onze jeugd meegeven.

Voor het versterken van die basis is samenwerking van verschillende domeinen cruciaal: sport, onderwijs, kinderopvang, de gemeente en meer. Ouders, sporttrainers, buurtsportcoaches en (vak)leerkrachten zijn samen nodig om dreumes, kind en jongeren met plezier aan het sporten en bewegen te krijgen én te houden.

Waar onze nadruk eerder vooral op motorische vaardigheden lag, leggen wij de komende jaren nadruk op het belang dat kinderen naast deze vaardigheden ook ontdekken waar zij hun sportplezier uit halen en wat bij hen past als sport- of spelvorm.

Ook het overbrengen van kennis over het belang van sport voor de jeugd richting de professionals en het meer bewustmaken en meenemen van ouders hierin blijft een belangrijke plek innemen.

De basisschool is de plek waar alle kinderen komen, inclusief kwetsbare groepen, en waar zij een groot deel van de dag zijn. Het is daarom dé plek om op een structurele manier voor voldoende en goed bewegen te zorgen. Een dynamische schooldag, waarin bewegen en zitten sterk wordt afgewisseld, is van belang.

Acties

- We nodigen scholen uit om door te gaan met de MQ Scan en zo de motorische vaardigheden in kaart te brengen en te volgen gedurende de basisschoolperiode. Om, aansluitend op de resultaten, een proces te creëren om te borgen dat er navolging is voor kinderen waarbij de motorische vaardigheden achterblijven (bijvoorbeeld door de inzet van MRT, motorische remedial teaching).
- We stimuleren scholen en kinderopvangorganisaties in Haaksbergen om de uitgangspunten van de *'Handreiking voor het stimuleren van meer en beter bewegen voor school en omgeving'* waar nodig en mogelijk te integreren binnen hun school.
- We roepen lokale partijen (gemeenten, sportaanbieders, kinderopvang, jeugdzorg en JGZ) op om ook voor de allerkleinsten bewegen onderdeel van hun (opvang)dag te maken.
- We gaan het belang van bewegen voor 0-4 jaar extra onder de aandacht brengen en het bewustzijn bij ouders en (zorg)professionals, waaronder de kinderopvang, vergroten.
- We nodigen alle partners uit om ouders te informeren over het belang van actieve leefstijl voor hun kinderen en hun rol als goede voorbeeld daarin.
- We willen het introductieprogramma Nijntje Pluis meer bekendheid geven.
- Om kinderen (4 tot 12 jaar) enthousiast te krijgen en houden voor sport, is het van belang dat ze zich op vroege leeftijd breed kunnen oriënteren. Dit kan via kennismakingsprogramma en clinics van sportaanbieders op scholen. Ook via de schoolspordagen kan hier invulling aan worden gegeven.
- We stimuleren buurtsportcoaches en jongerenwerkers om (inactieve) kinderen en jongvolwassenen (met onderliggende problematiek) te bereiken met een passend en uitnodigend sport- en beweegaanbod.
- De subsidieregeling *School en omgeving* wordt ook ingezet om deze doelstelling te bereiken.
- Realiseren van rookvrije, beweegvriendelijke en open schoolpleinen.
- Realiseren van gezonde school(kantine). Aansluiten als JOGG-gemeente zou hierbij een middel kunnen zijn.

3.5 Ruimte voor Sport en Bewegen

Onze ambitie is om een toekomstbestendige sportinfrastructuur te realiseren die uitnodigend, faciliterend en toegankelijk is voor iedereen.

De sportsector biedt veel kansen om efficiënter om te gaan met de ruimte die het nu inneemt, om zo een nog grotere bijdrage te leveren aan de omgeving en beter toekomstbestendig te zijn. Door verbeterde exploitatie, meervoudig en multifunctioneel gebruik van voorzieningen, kan ook de verbinding tussen sport en andere domeinen, zoals klimaat, welzijn en onderwijs, verbeteren.

Steeds meer mensen sporten en bewegen in de openbare ruimte, bijvoorbeeld wandelen, hardlopen, fietsen, mountainbiken en bootcamp. Om meer mensen te stimuleren dit te doen en het buitenspelen te bevorderen, moeten de bestaande schoolpleinen en sportparken worden benut voor recreatief gebruik en moet de openbare ruimte uitnodigend, inspirerend en beweegvriendelijk zijn ingericht. Ook hier heeft privatisering effect op de mogelijkheden.

Daarvoor zijn verbindingen nodig tussen verschillende gemeentelijke domeinen, zoals sport, natuur, energie, wijkontwikkeling en ruimtelijke ordening. Er is verbinding nodig met de omgevingswet en bij gebiedsontwikkeling willen we dat sport en bewegen een vast onderdeel wordt in de besluitvorming.

Ook is verbinding nodig met de regio, om afstemming te zoeken over de spreiding van sportvoorzieningen.

- Gemeente, eigenaren en partners van het Sport- en Beweegakkoord blijven onze rijke fysiek ingerichte omgeving onderhouden (wandel- en fietspaden, mountainbikeroute, ruiterspaden, bootcamproutes, speeltuinen).
- We kijken naar meer beweegmogelijkheden voor de bedrijventerreinen (aanleg stoep om veilig te wandelen, meer uitnodigende omgeving)
- We richten fysieke omgeving in, zodat deze bewegen en spelen stimuleert en de creativiteit prikkelt. We vragen de verschillende gemeentelijke domeinen om sport en bewegen mee te nemen als afwegingskader.
- We vragen de gemeente om sportaanbieders te informeren over landelijke en lokale subsidie- en ontzorgingsmogelijkheden rond verduurzaming en toegankelijkheid, zodat de sportsector hier optimaal gebruik van kan maken. Een voorbeeld is de subsidieregeling BOSA.
- We stimuleren en ondersteunen gebruikers overleggen voor sportparken en binnensportaccommodaties en hieraan gerelateerd samenwerking zoeken op gebied van inkoop, duurzaamheid, afval enz. Een voorbeeld is ook de pilot sportparkmanager.
- Wij verkennen samen met binnensportverenigingen de mogelijkheid tot de oprichting van een omnisportvereniging.

4 De Nabespreking

4.1 Organisatie

Het eerste Haaksbergse Sport- en Beweegakkoord *natuurlijk in beweging* was een begin. Het gaf een extra impuls aan sport en bewegen in Haaksbergen en aan samenwerken. Dit Sport- en Beweegakkoord akkoord II gaat hierop verder.

Dit Sport- en Beweegakkoord akkoord II, Sport versterkt Haaksbergen bouwt hierop verder. Met de betrokken partners gaan we met de actiepunten aan de slag om vervolg te geven aan de omschreven ambities, doelen en acties. We zijn gezamenlijk verantwoordelijk!

In het Sportcafé kijken we daarom regelmatig met elkaar naar waar wij staan. Hierbij blikken wij terug en kijken wij vooruit. Wij bepalen samen nieuwe focusgebieden en speerpunten en regelmatig worden alle spelers bijgepraat over nieuwe relevante ontwikkelingen en resultaten van het lokaal Sport- en Beweegakkoord.

Kernteam

De regie voor het lokaal Sport- en Beweegakkoord ligt bij het kernteam. Het kernteam heeft een brede samenstelling (gemeente, gezondheid, sportsector, onderwijs) en relevante netwerken. Waar mogelijk vullen we het kernteam in de toekomst aan.

Het kernteam fungeert als stuurgroep en bewaker van een uitvoeringsplan. Vanuit het kernteam worden de thema's en actiepunten die in dit Sport- en Beweegakkoord zijn benoemd, gepland, gecoördineerd, gemonitord en waar noodzakelijk geüpdatet.

Het kernteam zorgt onder meer voor:

- Het toekennen van uitvoeringsbudgetten aan ideeën die binnen de kaders van het Sport- en Beweegakkoord worden ingediend.
- Ambassadeur zijn voor het Sport- en Beweegakkoord en signalen, succesverhalen en informatie twee kanten op delen.
- Goedkering geven aan inzet van verenigingsondersteuning en services.
- Evalueren uitvoering lokaal Sport- en Beweegakkoord.
- Minimaal 1 evaluatiemoment met lokale partners per jaar.

Coördinator Sport en Preventie

Er is een Buurtsportcoach aangesteld als coördinator sport (en preventie). Zij is deelnemer van het kernteamoverleg en werkt samen met het kernteam aan de herijking en uitvoering van het lokale Sport- en Beweegakkoord.

Daarnaast heeft de coördinator de taak om het lokale netwerk van sport aan te laten sluiten op de bredere ambities op het gebied van sport, bewegen, gezondheid, preventie en sociale basis.

In het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) maken VWS, gemeenten en zorgverzekeraars minder vrijblijvende afspraken, gericht op vertaling van landelijke doelen voor gezondheid en welbevinden naar landelijke, regionale en lokale resultaten. Sport en bewegen kan een belangrijke bijdrage leveren aan deze doelen en resultaten. De doelen sluiten aan bij de landelijke gezondheidsdoelen uit het Nationaal Preventieakkoord (NPA), de Landelijke Nota Gezondheidsbeleid, het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen. Het GALA richt zich op alle mensen, met specifieke aandacht voor groepen waar de meeste gezondheidswinst is te behalen.

In september 2022 is het IZA gesloten – vooral gericht op de houdbaarheid van het zorgstelsel – met onder meer afspraken over breed investeren in gezondheid en preventie (inclusief sociale basis). Het addendum met afspraken tussen gemeenten, VWS en zorgverzekeraars uit het IZA is verwerkt in het GALA.

De coördinator sport en preventie heeft een haal- en brengfunctie voor sport naar het overkoepelend gesprek.

Adviseur lokale sport

In elke VSG-regio wordt namens VSG/VNG, POS, NOC*NSF en sportbonden een adviseur lokale sport geïnstalleerd. Deze adviseur beschikt over brede kennis van lokaal sportbeleid Akkoorden: GALA, NPA en IZA In het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) maken VWS, gemeenten en zorgverzekeraars minder vrijblijvende afspraken, gericht op vertaling van landelijke doelen voor gezondheid en welbevinden naar landelijke, regionale en lokale resultaten. Sport en bewegen kan een belangrijke bijdrage leveren aan deze doelen en resultaten. De adviseur lokale sport is een gespreks- en sparringpartner van gemeenten – bijvoorbeeld de lokale wethouder of beleidsmedewerker sport – in een VSG-regio, jaagt de totstandkoming van één lokale infrastructuur voor clubondersteuning aan, en stimuleert de samenwerking tussen sportaanbieders via lokale sportplatforms en werkt samen met de coördinator van het Sport- en Beweegakkoord.

Buurtsportcoaches

De Brede regeling Combinatiefuncties speelt een belangrijke rol bij de lokale uitvoeringskracht.

In Haaksbergen hebben wij op dit moment binnen de brede regeling combinatiefuncties Buurtsportcoaches gericht op zorg en welzijn en een combinatiefunctionaris onderwijs.

De buurtsportcoaches jeugd en kind en combinatiefunctionaris onderwijs hebben een rol bij het aanbieden van extra sport- en beweegmomenten buiten het reguliere onderwijs én het kennis laten maken met diverse vormen van sport en bewegen binnen het onderwijs.

De buurtsportcoaches voor volwassenen richten zich op het laten meedoen van kwetsbare inwoners, het wegnemen van drempels en aanpakken van onderliggende problematiek.

Er wordt de komende tijd gekeken of de huidige inzet van buurtsportcoaches nog voldoende aansluit op de vraag en behoefte van partners van het Sport- en Beweegakkoord.

Haaksbergen, natuurlijk in beweging

SPORT- EN BEWEEGAKKOORD

De Spelers in het TEAM

Sportverenigingen:

Atletiekvereniging Haaksbergen
Basketbalvereniging Tonego'65
Badmintonvereniging Pluumke
BMX club DVO Haaksbergen
IJs- en Skeelerclub Haaksbergen IJSCH
Handbalvereniging Stormvogels
Hockeyvereniging Haackey
Haaksbergsche Schutterij
Hoeve Vooruit
Wandelkring DIO

S.V. Bon Boys
Tennisvereniging Veldmaat
Tennisclub Haakbergen
Vereniging Aangepast Sporten Haaksbergen
Voetbalverenigingen v.v. Buurse
V.V. Haaksbergen
Volleybal Vereniging Havoc
HSC'21
Tafeltennisvereniging Hatac
Bowlsvereniging Haaksbergen

Commerciële sport- en beweegaanbieders:

Danscentrum Dwars
Dansstudio Midanza
Getreal Training & Coaching
Optisport zwembad De Wilder
Sport2inspire
Kei-Fit Haaksbergen

Onderwijs:

Haaksbergs Onderwijs Overleg (H2O)

Zorg:

EerstelijnsZorg Haaksbergen (EZH),
FYSIK, professionals in beweging

Maatschappelijke organisaties- Welzijn:

Buurtsportcoaches Haaksbergen
Stichting Akkomodatie Buurse
Stichting Kennedymars Haakbergen
Stichting Ontmoetingspark de Greune
Stichting Kennedymars Haaksbergen
Stichting The GAP
Stichting Wijkkracht
Sport- en Recreatiepark Groot Scholtenhagen

Overheid:

Gemeente Haaksbergen

Sportbonden:

Adviseur Lokale Sport, Ruben Buijserd

Alsnog meedoen als speler in dit topteam?

Zet namens uw vereniging of organisatie alsnog een "handtekening" onder het akkoord en verklaar daarmee dat uw vereniging en/of organisatie bereid is zich actief op te stellen bij het behalen van de ambities en de uitvoering van de plannen in de komende jaren.

U kunt zich aanmelden bij Nienke Schuppers, coördinator Sport- en Beweegakkoord.

4.2 Communicatie

Om het Sport- en Beweegakkoord weer gezamenlijke te herijken is afstemming en uitwisseling met veel partijen en mensen nodig. Daartoe hebben wij het volgende plan.

- Najaar 2022 inventariseren thema's Sport- en Beweegakkoord II
- 2022- 1^e kwartaal 2023 evalueren trajecten en inventariseren wensen voortzetten bestaande trajecten
- 2023 maart/april schrijven concept Sport- en Beweegakkoord II
- 2023 april brainstorm kernteam mbt concept Sport- en Beweegakkoord 2.0
- 2023 april/mei aangepaste concept verspreiden onder deelnemers Sport en Beweegakkoord – reactie verzamelen
- 2023 juni bespreken aangepast concept in Sportcafé
- 2023 juni definitieve versie opstellen
- 2023 29 juni Sport- en Beweegakkoord 2.0 inleveren.

Hoe communiceren wij met onze partners:

- Nieuwsbrief (4 keer per jaar)
- Website Haaksbergen Natuurlijk in beweging
- Sportcafé (minimaal 2 keer per jaar)
- Sportkrant (1 keer per jaar)
- Gemeentelijke website
- Rndom Haaksbergen (gemeentelijke pagina)
- Inzet sociale media
- Website Buurtsportcoaches

4.3 Financiën

Het Sport- en Beweegakkoord bestaat uit diverse actiepunten. Er zijn actiepunten die niet altijd (extra) dekking nodig hebben en/of al worden uitgevoerd door de buurtsportcoaches, sport- en beweegaanbieders of andere betrokkenen. Desondanks zijn er middelen nodig om een echte impuls te kunnen geven aan het Sport- en Beweegakkoord II. Deze middelen worden hieronder opgesomd.

Uitvoeringsbudget sportakkoord

De gemeente Haaksbergen kan met het Sport- en Beweegakkoord uitvoeringsbudget van het Rijk aanvragen, in de brede SPUK regeling. Hiermee kunnen acties en speerpunten uit het Sport- en Beweegakkoord worden opgepakt.

Op basis van de actuele stand van zaken bepalen we accenten, prioriteiten en spelen we in op relevante ontwikkelingen. Dat is ook het moment om op basis van de bereikte resultaten het Sport- en Beweegakkoord te actualiseren en om, binnen de gekozen hoofdthema's, keuzes in het uitvoeringsbudget te bepalen.

Services

Vanuit de 'sportlijn' van het Nationale Sportakkoord stelt de gezamenlijke sport (sportbonden, NL Actief en NOC*NSF) diverse trainingen en vormen van begeleiding ter beschikking aan lokale sportaanbieders. Met als doel om sterke sportaanbieders te krijgen en houden. Sommigen worden kosteloos of tegen gereduceerd tarief aangeboden.

Subsidies

Op nationaal, provinciaal en gemeentelijk niveau zijn diverse subsidiemogelijkheden mogelijk:

- *Landelijk*: BOSA, Subsidie voor stimulering bouw en onderhoud van sportaccommodaties (extra aandacht voor duurzaamheid)

- *Provinciaal*: Diverse subsidiemogelijkheden, bijvoorbeeld op het gebied van Open Clubs, Vitale Sportparken, Talentontwikkeling en lokale vernieuwende energieprojecten
- *Gemeentelijk*: activiteitensubsidies op het gebied van sport en bewegen

Gemeentelijke bijdrage

Het grootste deel van de gemeentelijke financiering vanuit sport gaat naar onderhoud, beheer sportaccommodaties. Daarnaast wordt budget ingezet voor subsidies voor sport- en beweegstimulering. Zo subsidieert de gemeente ook het jeugdfonds Overijssel en neemt deel aan de regeling combinatiefuncties (buurtsportcoaches).

Inzet in natura

Naast middelen stellen sport- en beweegaanbieders, maatschappelijke partners (NOC/NSF Adviseur Lokale Sport) en de gemeente ook mensen en faciliteiten beschikbaar. De inzet in natura, voornamelijk van de vrijwilligers van onze sportverenigingen, heeft voor het mogelijk maken van acties en activiteiten soms nog een groter effect dan het inzetten van financiële middelen.

Sponsoring

Onderzocht dient te worden of bedrijven op basis van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemerschap of bijvoorbeeld op basis van te behalen gezondheidsvoordelen van werknemers of promotionele voordelen investeren in sport- en beweegfaciliteiten: Sponsoring op basis van maatschappelijke waarde in plaats van sponsoring om te sponsoren.

4.4 Monitoring

Het monitoren van acties en resultaten die bereikt worden door het Sport- en Beweegakkoord is ingewikkeld. Het is moeilijk om een verandering in sportdeelname direct te meten, of deze toe te schrijven aan een enkele actie. Of om een gezondheidsverandering zoals minder rokende volwassenen, toe te schrijven aan het rookvrij maken van een sportpark.

Wij monitoren dan ook vooral de ontwikkelingen (acties) aan de hand van de doelstellingen die bij de diverse thema's zijn omschreven. Met concrete acties willen we met het Sport- en Beweegakkoord bijdragen aan een gezonder en actiever Haaksbergen, een bereikbaar, inclusief en veilig sport- en beweegklimaat en een rijkgevlude sportomgeving zodat kinderen vaardig worden en plezier krijgen in bewegen, zodat zij een goede basis leggen voor een leven lang bewegen.

Bijlage 1 Stand van zaken Sport- en Beweegakkoord – Tussenstand 14 maart 2022

Sport- en Beweegakkoord

Haaksbergen natuurlijk in beweging

Tussenstand 14 maart 2022

Haaksbergen
natuurlijk!

Haaksbergen natuurlijk
in beweging

Sport- en Beweegakkoord

Agenda

- ▶ Welkom & Opening
- ▶ Voorstellen Kernteam, coördinator en adviseur lokale sport
- ▶ Terugblik
 - ▶ Welke aanvragen & thema's zijn aan bod gekomen en welke niet.
- ▶ Inclusie
 - ▶ Wat is inclusie met als voorbeeld Special Olympics.
- ▶ Pauze
- ▶ Gesprekstafels
- ▶ Terugkoppeling door gespreksleiders
- ▶ Afsluiting
- ▶ Napraat in het theatercafé

Haaksbergen
natuurlijk!

Haaksbergen natuurlijk
in beweging

Sport- en Beweegakkoord

Voorstellen Kernteamleden, adviseur lokale sport en coördinator

- ▶ Kernteam
 - ▶ Jerzy Aarnink
 - ▶ Angelique Smeeman
 - ▶ Giljam Wartena
 - ▶ Swen Kuipers
 - ▶ Niels Hartlief
- ▶ Coördinator
 - ▶ Nienke Schuppers
- ▶ Adviseur Lokale sport
 - ▶ Saskia Smit

Terugblik: Welke aanvragen & thema's zijn aan bod gekomen? Behaald?

▶ Inclusief sporten en bewegen

- ▶ Bewegwijzerhaaksbergen.nl ☺
- ▶ Unieksporten.nl ☺
- ▶ Jeugdfonds Sport en Cultuur ☺
- ▶ Vakantieaanbod
 - ▶ Naoberpoort zomervakantieprogramma ☺
 - ▶ Ontmoetingspark de Greune vakantiesportdagen ☺
- ▶ Special Olympics
 - ▶ Pregames & Sportcarrousel ☺
 - ▶ Torchrun 8 juni 2022
 - ▶ Special Olympics 10-12 juni 2022
- ▶ Inventariseren sportbehoefte door 1*-lijn en bedrijfsleven ?
- ▶ Naschoolse opvang voor kwetsbare doelgroepen
 - ▶ Skillz Factor ☺

▶ **Duurzame sportinfrastructuur**

▶ Verenigingsoverleg binnen en buitensportparken (bedrijfsvoering/vermarkten accommodaties/ stimuleren gebruik Bosa)

- ▶ Ontmoetingspark de Greune
- ▶ Park Scholtenhagen, resultaat sportdag
- ▶ Binnensport

☺/?

☺/?

☺/?

▶ Bewegen stimuleren door inrichting fysieke ruimte

- ▶ Bootcamproute Scholtenhagen
- ▶ The GAP
- ▶ Assink van Brakelstraat

☺

☺

☺

▶ Onderzoeken multif. gebruik binnensportaccommodaties

?

▶ **Sterke en vitale sport - en beweegaanbieders**

▶ Verenigingsondersteuning

- ▶ Padelbanen Tennis & Padel Veldmaat
- ▶ Gymvereniging Vlugheid en Kracht
- ▶ Basketbalvereniging Tonego '65

☺

☺

☺

▶ Onderzoek; gezamenlijke stichting voor inkoop/beheer

(Verenigingsoverleg Scholtenhagen)

☺?

▶ Passend aanbod kwetsbare doelgroepen (ook inclusie)

?

- ▶ Bewegen op muziek
- ▶ Tai Chi
- ▶ Vitaliteitsbeurs
- ▶ Boogschieten blinden & slechtzienden

☺

☺

☺

☺

▶ Vakantieprogramma

?

- ▶ Zomerprogramma volwassenen en senioren Noaberpoort
- ▶ Sportdagen ontmoetingspark de Greune

☺

☺

► Positieve Sportcultuur

- Opstellen beleid veilig sportklimaat ?
 - Bijvoorbeeld vertrouwenspersoon / protocol
- Realiseren rookvrij sportpark ☺?
 - Sportpark de Greune
 - Scholen
 - Bouwmeester
 - Optisport
 - Scholtenhagen ver gevorderde plannen
 - De Els in voorbereiding
- Realiseren gezonde Sport/schoolkantine ?
 - VO Assink gaat richting gezonde kantine

► Van jongs af aan vaardig in bewegen

- Sportkennismakingsprogramma's/
naschools aanbod voor kinderen
 - Introductie MQ-scan ☺
 - Sportdagen primair onderwijs groep 5&6 (2022) ☺
- Bewegvriendelijke open schoolpleinen
 - Assink Lyceum pakt schoolplein aan bewegen te stimuleren ☺
- Introductie Nijntje Plus methode ☺

Inclusie

- ▶ Wat is inclusie?
- ▶ Uniek sporten (website in de pauze te zien)
- ▶ https://www.youtube.com/watch?v=YX-RO_GusMc
- ▶ Special Olympics als vliegwiel
 - ▶ Pre-games
 - ▶ Sportcarroussel
 - ▶ Ambassadeurs
 - ▶ Sportploeg
 - ▶ Nijntje Pluis
 - ▶ Torch Run
 - ▶ Special Olympics

Thematafels; nieuwe ideeën?

▶ Inclusief sporten en bewegen	Niels/ Nienke
▶ Duurzame sportinfrastructuur	Giljam
▶ Sterke en Vitale sport- en beweegaanbieders	Angelique/ Saskia
▶ Positieve sportcultuur	Swen
▶ Van jongs af aan vaardig in bewegen	Jerzy

Ondersteunende vragen gesprekstafels

- ▶ Waar gaan wij ons dit jaar met het Sport en Bewegingsakkoord op richten?
- ▶ Heb jij nieuwe ideeën voor activiteiten?
- ▶ Wie wil jij daarbij betrekken of heb je daarvoor nodig?
- ▶ Wat kun jij hieraan bijdragen?
- ▶ Prioriteer met jouw tafel de verschillende acties of thema's: wat is het meest urgent?

Bijlage 2 SROI Haaksbergen

	Lokaal	Landelijk		Lokaal	Landelijk		Lokaal	Landelijk
Gemiddeld aantal sport-accommodaties	31,6	21,5	Ervaren goede gezondheid	82,7%	79,1%	Beweegrichtlijnen	54,8%	50,4%
Gemiddelde afstand tot sporthal	1,1 km	1,6 km	Obesitas	16,3%	14,7%	18 - 64 jaar	58,5%	54,2%
Score beweegvriendelijke omgeving	56	60	Stress	11,8%	17,7%	65+	45,9%	38,2%
Nabijheid van voorzieningen	48	41	18 - 64 jaar	13,9%	21,2%	Niet-sporters	48,2%	49,3%
Sportaccommodaties	64	62	65+	6,8%	6,5%	Sportbondleden	31,6%	24,0%
Recreatief groen en blauw	55	63	Jongeren met psychische klachten	23,2%	27,4%	0 - 9 jaar	18,2%	20,0%
Speelplekken	0	72				10 - 24 jaar	60,4%	43,0%
Uitgaven gemeente sport en bewegen per inwoner	€ 41,9	€ 83,5				25 - 44 jaar	34,6%	22,0%
						45 - 64 jaar	26,6%	21,0%
						65+	19,5%	17,0%
						Ongeorganiseerde sporten		
						Wielrennen	2,0%	2,5%
						Fitness	22,0%	20,3%
						Sportief wandelen	3,0%	1,7%
						Hardlopen	11,0%	9,2%
						Fietsgebruik	44,6%	36,6%

Toelichting

Deze indicatoren zijn geselecteerd op basis van beschikbare gegevens voor alle gemeenten. De gezondheidsindicatoren zijn geselecteerd wanneer we weten dat sport en bewegen hier effect op kan hebben (zie Human Capital Model).

Kerncijfers
Hoopgegeleiden
 Het percentage personen in een gemeente waarbij het hoogste behaalde onderwijsniveau het hbo of wo is.

Besteedbaar inkomen
 Gemiddeld besteedbaar inkomen van particuliere huishoudens excl. studenten.

Niet-westerse migranten
 Percentage personen met een niet-westerse migratieachtergrond in de gemeente.

Grijze druk
 De verhouding tussen het aantal personen van 65 jaar of ouder ten opzichte van de personen in de zogenaamde 'productieve' leeftijdsgroep van 20 tot 65 jaar.

Stedelijkheid
 De mate van stedelijkheid bestaat uit vijf categorieën van niet stedelijk tot zeer sterk stedelijk en is gebaseerd op het aantal adellijke per vierkante kilometer.

Omgevings/beleidsindicatoren
Gemiddeld aantal sportaccommodaties
 Deze indicator geeft het aantal recreatieve sportaccommodaties per 10.000 inwoners weer. Er is rekening gehouden met de verschillen in de diversiteit en capaciteit van de accommodaties.

Gemiddelde afstand tot sporthal
 De gemiddelde afstand via de weg van de inwoners van de gemeente of in Nederland naar de dichtstbijzijnde sporthal, in kilometers.

Score beweegvriendelijke omgeving (2020)
 De indicator beweegvriendelijke omgeving gaat van 0 tot 100 en laat zien in hoeverre de openbare ruimte mogelijkheden biedt voor mensen om te sporten en te bewegen. De veronderstelling is dat een beweegvriendelijke omgeving (na een hogere score) het bewegingspatroon positief beïnvloedt.
 • De indicator bestaat uit de vier deelvindicatoren: **M&B hier, voor meer uitjes.**

Uitgaven gemeente sport en bewegen per inwoner (2020)
 Uitgaven aan sportbeleid en -activiteit en -accommodaties door gemeente per inwoner. Dit betreft een berekening van Rebel en het M&Bier Instituut t.b.v. de SROI-berekening. De bedragen komen daaraan niet overeen met de bedragen uit de Monitor sportuitgaven gemeenten 2020.

Gezondheidsindicatoren
Ervaren goede gezondheid (2020)
 Percentage personen vanaf 18 jaar die 'goed' zijn antwoordt op de vraag naar algemene gezondheidstoestand.

Obesitas (2020)
 Percentage personen vanaf 18 jaar met een BMI van 30 of hoger.

Stress (2020)
 Percentage personen vanaf 18 jaar dat afgelopen vier weken (thuis) veel stress heeft ervaren.

Jongeren met psychische klachten (2021)
 Percentage jongeren uit het tweede en vierde leerjaar van het voortgezet onderwijs dat psychische klachten heeft volgens de Mental Health Inventory 5.

Sport- en beweegcijfers
Beweegrichtlijnen (2020)
 Percentage mensen dat minstens 150 minuten matig intensief beweegt per week en minimaal twee keer per week tot een of spierversterkende oefeningen doet. Voor ouderen horen hier ook balansoefeningen bij. **Bekijk hier meer over de beweegrichtlijnen.** Bij onderliggende data van gemeenten is de SMAP-database van het BVM 2020 gebruikt.

Niet-sporters (2020)
 Percentage mensen dat minder dan één keer per week sport. Bij onderliggende data van gemeenten is de SMAP-database van het BVM 2020 gebruikt.

Sportbondleden (2020)
 Percentage personen met één of meer lidmaatschappen bij een sportbond.

Ongeorganiseerde sporten (2020)
 Percentage volwassenen (18 jaar en ouder) dat hardloopt, wielrennt, wandelt of fitness beoefent. Voor het landelijke percentage is het gemiddelde van de gemeenten genomen.

Fietsgebruik (2015-2017)
 Percentage personen dat de fiets gebruikt bij een afstand van minder dan 7,5 km. Het betreft werkplaatsen per fiets vanuit de gemeente als vertrekpunt. Is aangemerkt. Cijfers van de gemeenten die na 2017 zijn gefuseerd zijn niet opgenomen of worden getoond in de samenstelling van 2017.

Opbrengsten sport en bewegen
 Het gepresenteerde bedrag laat zien dat wanneer 10% van de mensen die niet voldoet aan de beweegrichtlijnen en dit structureel wil zien gaan doen, dat leidt tot jaarlijks gemiddeld 4 euro aan maatschappelijke opbrengsten over de hele levensloop van deze groep.

Berekening opbrengsten sport en bewegen
 • Er is gekeken naar het aantal personen dat nu niet aan de beweegrichtlijnen voldoet (in 3 groepen: 5-24 jaar, 25-54 jaar en 55+) en hier is 10% van genomen.
 • Dit is vermenigvuldigd met de gemiddelde sociaaleconomische waarde van sport en bewegen uit het rapport 'De sociaaleconomische waarde van sport en bewegen'.
 • Vervolgens zijn deze bedragen omgerekend naar jaarlijkse opbrengsten op basis van een discountvoet van 2,23% en een gemiddelde resterende levensverwachting van 68 jaar (voor de 5-24 jarigen), 43,6 jaar (voor de 25-54 jarigen) en 18,4 jaar (voor de 55-99 jarigen) (uitgaande van een gemiddelde levensverwachting van 81,5 jaar) en bij elkaar opgeteld.

Let op
 • Het gepresenteerde bedrag is tot stand gekomen op basis van enkele aanname en betreft dus een indicatie. Lees het artikel 'Wat is de sociaaleconomische waarde van sport en bewegen?' voor meer informatie.
 • Het is niet mogelijk om te verstaan dat deze waarde direct in jaar één volledig zichtbaar wordt.
 • De opbrengsten van sport en bewegen zijn gebaseerd op een landelijk gemiddelde en terugkerend naar gemeentelijke aantallen. Het risico op afwijken van het bedrag is groter bij kleinere gemeenten.

SROI
 Welzijnscapitaal tussen kosten en opbrengsten. Het geeft aan hoeveel hoger de maatschappelijke opbrengsten zijn dan de kosten. Een SROI boven de 1 betekent dat er sprake is van maatschappelijke meerwaarde. Deze cijfers zijn berekend door Rebel en het M&Bier Instituut. Lees het artikel 'Investeren in sport en bewegen heeft maatschappelijke meerwaarde' voor de toelichting van de SROI van sport en bewegen.